

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ЕКОЛОГО-АГРОХІМІЧНА ПАСПОРТИЗАЦІЯ ТА ПРОГРАМУВАННЯ ВРОЖАЮ

спеціальність	201 (Н1) Агроніомія	обов'язковість дисципліни	вибіркова
освітня програма	Агроніомія	факультет	агроніомії та захисту рослин
освітній рівень	перший (бакалаврський)	кафедра	агроніомії

ВИКЛАДАЧ

Романова Тетяна Анатоліїна

Вища освіта – спеціальність Агроніомія і ґрунтознавство
Науковий ступень - кандидат сільськогосподарських наук 06.01.14 Насінництво
Вчене звання - доцент кафедри агрохімії
Досвід роботи – більше 15 років

Показники професійної активності з тематики курсу:

- співавторка навчальних посібників та монографій;
- співавторка тематичних публікацій;
- учасниця наукових і методичних конференцій;
- член ГО «Українське товариство ґрунтознавців і агрохіміків»;
- відповідальний виконавець госпдоговірних тематик.

телефон	0996832621	електронна пошта	0996832621@btu.kharkov.ua	дистанційна підтримка	ZOOM Goggle Meet Viber Moodle Google site
---------	------------	------------------	---------------------------	-----------------------	---

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ (ДИСЦИПЛІНУ)

Мета	формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань і практичних навичок щодо проведення еколого-агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення, оцінювання родючості ґрунтів, екологічного стану агроценозів та науково обґрунтованого програмування врожаю з урахуванням ґрунтово-кліматичних умов, систем удобрення та вимог екологічної безпеки.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, командна робота, імітаційний проєкт
Деталізація результатів навчання і форм їх контролю	<ul style="list-style-type: none"> • здатність використовувати результати агрохімічного обстеження у виробничій діяльності здатність використовувати результати агрохімічного обстеження у виробничій діяльності (СК.07, СК.12; СПРН.08, СПРН.09) / імітаційний командний проєкт; • здатність забезпечувати екологічну безпеку аграрного виробництва (СК.07, СК.12; СПРН.08, СПРН.09) / командна робота; • здатність приймати обґрунтовані рішення щодо оптимізації систем удобрення (СК.07, СК.12; СПРН.08, СПРН.09) / практичні завдання; • здатність до аналізу та прогнозування рівня продуктивності агроценозів (СК.07, СК.12; СПРН.08, СПРН.09) / самостійна робота
Обсяг і форми контролю	3 кредити ECTS (90 годин): 12 годин лекції, 18 годин практичні; модульний контроль (2 модулі); підсумковий контроль – залік
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань, активність, командна робота
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	<p>СК.07. Здатність науково обґрунтовано використовувати добрива та засоби захисту рослин з урахуванням їх хімічних і фізичних властивостей та впливу на навколишнє середовище.</p> <p>СК.12. Здатність застосовувати агрохімічні знання з метою управління якістю сільськогосподарської продукції.</p>	Програмні результати навчання	<p>СПРН.08. Проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної сільськогосподарської продукції та відповідно до чинних вимог.</p> <p>СПРН.09. Інтегрувати й удосконалювати виробничі процеси вирощування сільськогосподарської продукції відповідно до чинних вимог.</p>
--------------------	---	--------------------------------------	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ (ДИСЦИПЛІНИ)

Модуль 1. Еколого-агрохімічна паспортизація земель сільськогосподарського призначення

Лекція 1	Суть та основні складові еколого-агрохімічної паспортизації земель. Етапи проведення обстеження земель	Практичне заняття (ПЗ 1)	Види екологічних паспортів	Самостійна робота	1. Оцінка забруднення ґрунтів важкими металами, нітратами та іншими токсикантами при складанні агрохімічного паспорта
Лекція 2	Ґрунтово-агрохімічне обстеження сільськогосподарських земель в	ПЗ 2	Методика розробки еколого-агрохімічного паспорта поля чи земельної ділянки		2. Агрохімічний моніторинг ґрунтів як основа еколого-агрохімічної паспортизації

	системі точного землеробства				земель сільськогосподарського призначення
Лекція 3	Обстеження ґрунтів на вміст мікроелементів та важких металів	ПЗ 3	Визначення оцінки придатності сільськогосподарських земель для виробництва екологічно чистої продукції рослинництва		3. Стандартизація і метрологія в галузі охорони родючості ґрунтів
Лекція 4	Обстеження ґрунтів на забруднення залишками пестицидів	ПЗ 4	Еколого-агрохімічна оцінка ґрунту		4. Використання даних еколого-агрохімічної паспортизації для управління родючістю ґрунтів і раціонального застосування добрив
Модуль 2. Теоретичні основи програмування врожаїв					
Лекція 5	Наукові та теоретичні основи програмування врожаю. Принципи програмування	ПЗ 5	Визначення потенційної врожайності (ПВ) за приходом ФАР		5. Роль системи удобрення у програмуванні врожайності основних сільськогосподарських культур
Лекція 6	Моделювання урожайності та показників якості урожаю сільськогосподарських культур за впливу технологічних процесів	ПЗ 6	Визначення індексу листової поверхні за фотосинтетичним потенціалом посівів		6. Використання агрохімічних показників ґрунту при плануванні рівня врожайності та оптимізації живлення рослин
Лекція 7	Фактори росту і розвитку рослин, які впливають на проходження онтогенезу рослин та їх використання при програмуванні врожаїв	ПЗ 7	Визначення потенційної врожайності культури за природною родючістю ґрунту		7. Моделювання врожайності культур з урахуванням водного режиму, забезпеченості поживними речовинами та біологічних особливостей рослин
Лекція 8	ФАР. Фотосинтетична радіація. Фотосинтетичний потенціал	ПЗ 8	Визначення можливого врожаю за структурою посівів		8. Екологічно безпечне програмування врожаю та забезпечення якості продукції рослинництва
		ПЗ 9	Визначення потреби добрив під запланований рівень врожайності		9. Економічна ефективність програмування врожаю та раціональне використання ресурсів у рослинництві
					10. Оптимізація елементів технології вирощування культур для досягнення запланованого рівня врожайності

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література

1. Булигін С.Ю. Оцінка і прогноз якості земель: навч. посіб. / С.Ю. Булигін, А.В. Барвінський, А.О. Ачасова, А.Б. Ачасов // Харк. нац. аграр. ун-т. Харків, 2008. 237 с
2. Екологічна паспортизація територій і підприємств: методичні вказівки щодо виконання практичних самостійної роботи для студентів агрономічного факультету денної та заочної форми навчання для підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» / Г.В. Мудрак, О.І. Врадій; Вінн. нац. аграр. ун-т. Вінниця: ВНАУ, 2018. 80с.
3. Липовий В.Г, Поліщук І.С., Мазур О.В. Програмування врожаю: методичні вказівки до виконання практичних робіт студентами 4- го курсу денної та заочної форми навчання факультету агрономії та лісівництва з галузі знань 0901 «Сільське господарство і лісівництво» напрям підготовки 6.090101 «Агрономія» за освітньо – кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» / В.Г. Липовий, І.С. Поліщук; О.В. Мазур. Вінниця: ВНАУ, 2019. 54 с.
4. Методика агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення / За ред. С.М. Рижука, М.В. Лісового, Д.М.Бенцаровського. Київ, 2003. 64 с.
5. Методика проведення агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення : керівний нормативний документ / за ред. Яцука І. П., Балюка С. А. 2-ге вид., допов. Київ, 2019. 108 с.
6. Прогноз і програмування врожаю с.-г. культур: навч. посіб. / В.Я. Бухало, Г.І. Сухова. Харків, ХНАУ, 2014. 114 с.
7. Пасічник Н.А. Методичні вказівки до самостійної роботи з вивчення дисципліни «Програмування врожаю»: для студентів програми підготовки ОКР "Бакалавр" за напрямом 6.090101 «Агрономія» / Н. А. Пасічник. Київ: 2015. 56 с.
8. Рожков А.О., Безпалько В.В., Деревянко І.О. Прогноз і програмування врожайів сільськогосподарських культур: курс лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності Н 1 «Агрономія» за освітньо-професійною програмою «Агрономія» / А.О. Рожков, В.В. Безпалько, І.О. Деревянко; ДБТУ, Харків, [б. в.] 2025. 70 с.
9. Харченко О.В. Основи програмування врожайів сільськогосподарських культур: навч. посіб. / за ред. академіка УААН В.О. Ушкаренка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2003. 296 с.

Методичне забезпечення

1. Програмування врожаю: практикум / Г.І. Яровий, О.В., Романов, Н.О. Дідух, Т.А. Романова. Харків: ХНАУ, 2020, 75 с.
2. Еколого-агрохімічна паспортизація та програмування врожаю: методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / уклад.: Т.А. Романова, Л.В. Малинка, О.В. Куц, О.В. Романов. ДБТУ, Харків: [б.в.], 2026. 41 с.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (<https://surl.li/ydwmad>)

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Поточне тестування та самостійна робота								Всього балів	
Розділ 1				Розділ 2				За підсумками розділів	Залік
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	80	20
10	10	10	10	10	10	10	10		
Загальна рейтингова оцінка								0-100	

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (<https://surl.li/ydwmad>)

СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS (стандартна)	до 50	50% від усередненої оцінки за модулі
		до 50	підсумкове тестування
Модульне оцінювання	100 бальна сумарна	до 50	відповіді на тестові питання
		до 20	усні відповіді на практичних заняттях
		до 30	результат засвоєння блоку самостійної роботи

НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватися кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність.